

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-70

05.02.2021

Голові Національного банку України

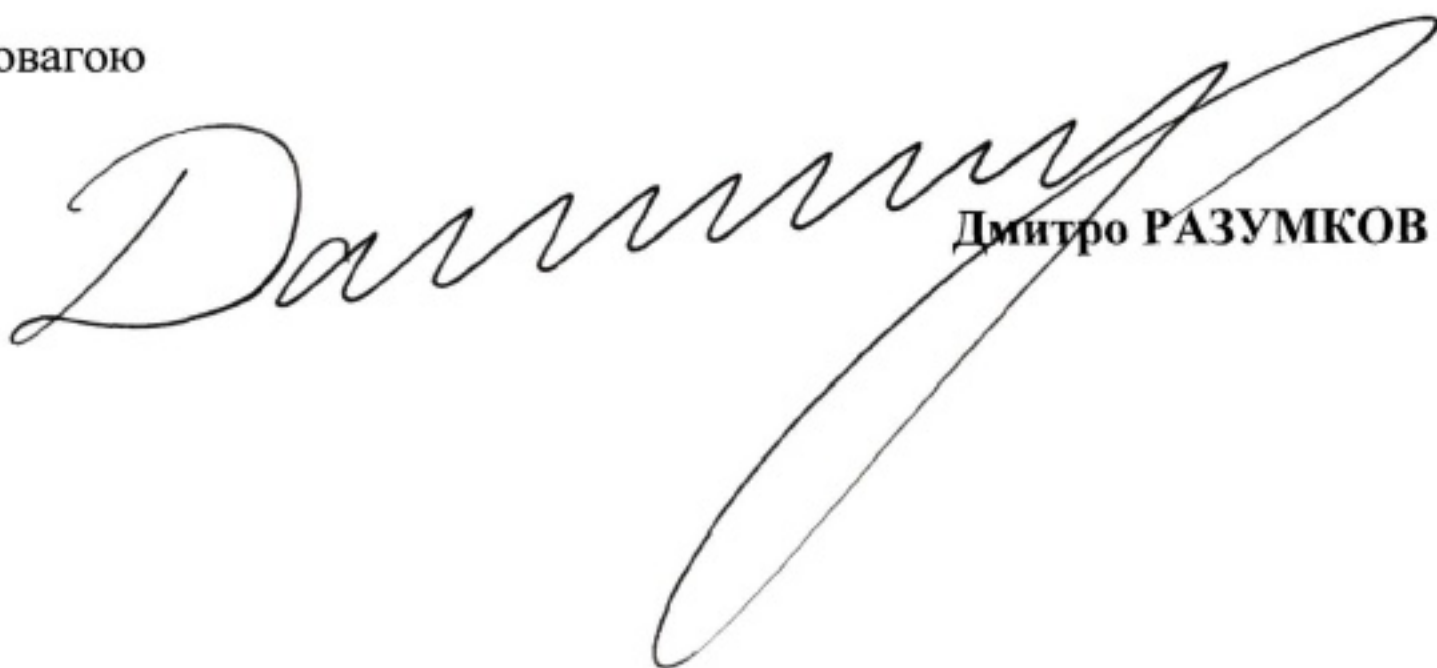
ШЕВЧЕНКУ К.Є.

Шановний Кириле Євгеновичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Климпуш-Цинцадзе І. О., оголошений на засіданні Верховної Ради України 5 лютого 2021 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 3 арк. у 1 прим.

З повагою

Дмитро РАЗУМКОВ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ-8, вул. М.Грушевського, 5

тел. 255-36-93

“4” лютого 2021 р. № 01/256-21

Прем'єр-міністру України
ШМИГАЛЮ Д. А.

✓ Голові Національного банку України
ШЕВЧЕНКУ К. Є.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Щодо трактування банками визначення
«публічні особи» у зв'язку із набуттям чинності
Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню)
доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму
та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»*

Шановний Денисе Анатолійовичу!
Шановний Кирило Євгенійовичу!

Новий Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (Про фінансовий моніторинг) (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 25, ст.171) ("далі – Закон"), який набув чинності 28 квітня 2020 закріпив положення, що публічні особи – це *фізичні особи, які виконують або виконували в Україні визначні публічні функції*. За інформацією, яка надходить від громадян України зараз банки масово здійснюють юридичне трактування, що тепер всі публічні діячі, включаючи і тих осіб, які мали такий статус і раніше -до набуття чинності закону, тепер заново отримують такий «постійний статус». За інформацією банків, до таких осіб вони відносять всіх осіб, які працювали на відповідних посадах з 1991 року. Виходячи з такого визначення банки роблять висновки, що Закон поширив свою дію і на осіб, які виконували такі функції раніше і тепер щодо всіх осіб, які займали відповідні

посади навіть 20 років тому, закріплюють статус публічного діяча на постійній основі. Проте таке юридичне трактування банків є незаконним та суперечить Конституції України.

Відповідно до частини першої статті 58 Конституції України закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи. Тобто, до події чи факту застосовується той закон, під час дії якого вони настали або мали місце.

Таким чином, виходячи із зазначеного конституційного принципу безстроковий статус національного публічного діяча відповідно до нового Закону може поширюватися тільки на осіб, які на момент набуття чинності цього Закону були публічними діячами, або ними стануть під час дії цього Закону. При тому, що Закон не має зворотної дії в часі і не може застосовуватися до осіб, які були публічними діячами раніше і які втратили цей статус до набуття чинності нового Закону. Більше того, сам Закон теж не закріпив окремих спеціальних норм щодо його зворотної дії в часі, як це, наприклад, було зроблено у випадку розкриття бенефіціарних власників юридичними особами, коли в цьому ж Законі було окремо зазначено, що закон поширюється на юридичних осіб, зареєстрованих до набрання ним чинності. Тобто, законодавець не закріпив зворотної дії закону в самому Законі.

Крім того, що таке тлумачення банків суперечить Конституції, воно ще й суперечить здоровому глузду.

Банки вважають, що тепер національними публічними діячами стали всі, хто були членами КМУ і займали інші відповідальні посади в Україні з 1991 року і це при тому, що перший закон про фінансовий моніторинг з'явився в Україні лише у 2002, а до 2014 року визначення національних публічних осіб взагалі було інше. Члени Уряду та інші особи, посади яких зараз визначені в Законі як національні діячі, до 2014 року взагалі не відносилися до національних публічних діячів. З 2014 року в законі з'являється схожий перелік посад, які відносять до національної публічної особи, і який поширювався тільки на осіб, які виконують публічні функції. А з 2015 року вже з'явилося визначення публічної особи, де такий статус поширювався і на осіб, які виконують відповідні функції, і тих, які виконували такі функції протягом останніх трьох років.

Тобто, за 20 років законодавство розвивалося і змінювалося, і щоразу закріплювалися різні визначення національних публічних осіб, а юридичне трактування Банків взяло і поширило дію нового Закону на той період, коли або взагалі не було такого законодавства, або, коли законодавство взагалі поіншому трактувало поняття національних публічних діячів, і це - юридичний нонсенс. Більше того, Закон зараз закріплює виключний перелік посад, які відносяться до національних публічних діячів, а банки свавільно поширюють цей перелік на інші посади, яких немає в переліку в Законі, але які існували раніше.

Відповідно до Закону України «Про Національний банк України» НБУ здійснює банківський нагляд та здійснює державне регулювання та нагляд у

сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

На підставі вищевикладеного, керуючись ст. 15 Закону України "Про статус народного депутата України", прошу:

1. Повідомити офіційну позицію НБУ щодо трактування нової редакції визначення національних публічних діячів.
2. Повідомити, чи надавав НБУ на виконання своїх повноважень рекомендації банкам щодо поширення довічного статусу національного публічного діяча на всіх осіб, які займали відповідні посади з 1991 року.
3. Повідомити, чи надавав НБУ банкам якимось чином перелік посад, зайняття яких з 1991 року відносить осіб до національних публічних діячів.
4. Вжити заходів реагування для негайного припинення незаконних дій банків та приведення у відповідність до Конституції та законодавства України діяльності банків в частині визначення статусу національної публічної особи з метою захисту конституційних прав та гарантій відповідних осіб.

Про результати розгляду даного запиту, прошу інформувати у строк, визначений частиною п'ятою статті 15 Закону України "Про статус народного депутата України".

**З повагою,
народний депутат України**

І. О. Климуш-Шинцадзе

посв. № 195